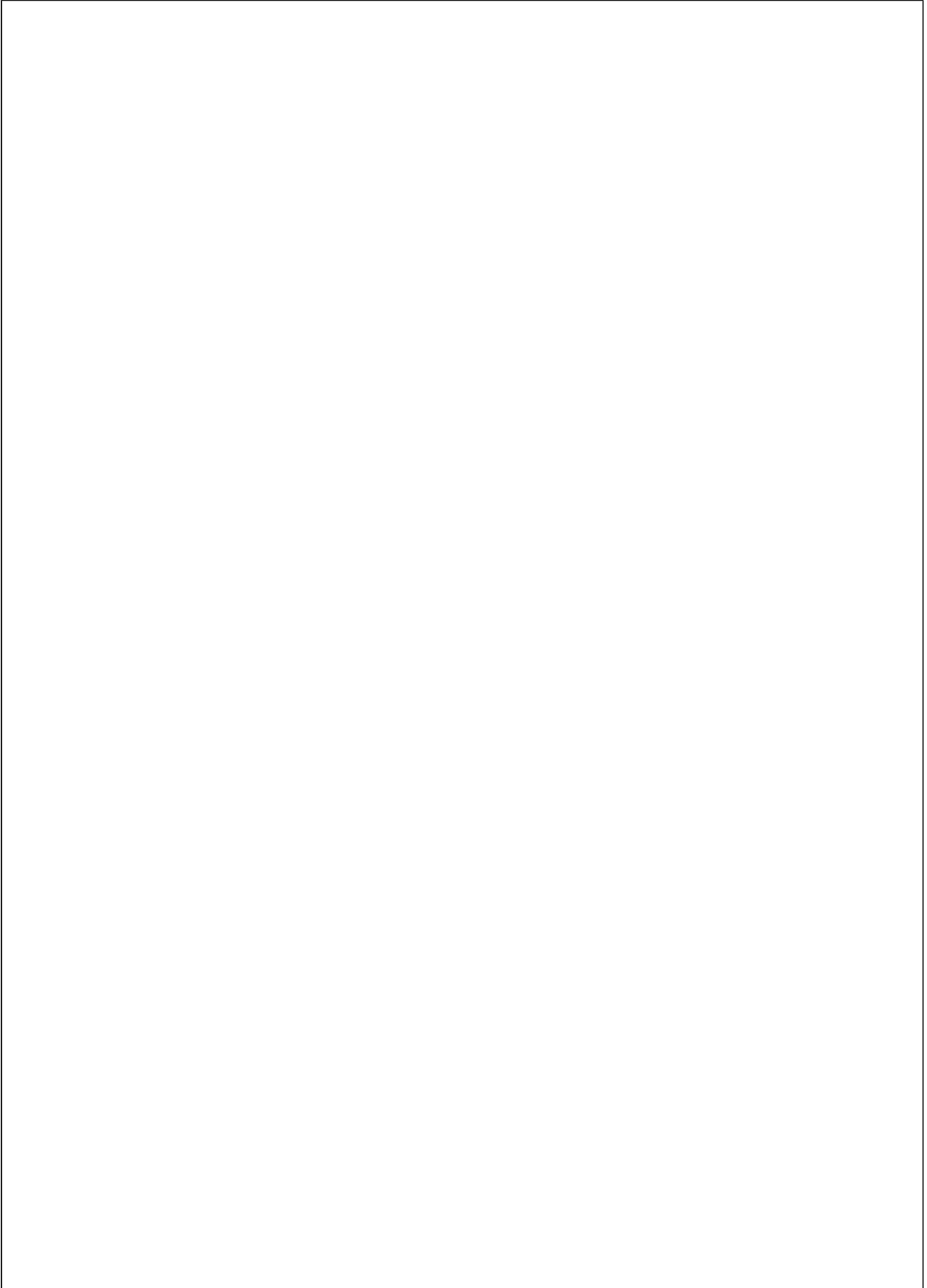

Instytut Pamięci Narodowej

[https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/206085,Lukasz-Kasza-Zwirko-i-Wigura-Legendy-polskiego-lotnictwa.ht
ml](https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/206085,Lukasz-Kasza-Zwirko-i-Wigura-Legendy-polskiego-lotnictwa.html)
27.02.2026, 14:11

Łukasz Kasza: Żwirko i Wigura. Legendy polskiego lotnictwa

11 września 1932 r. w katastrofie lotniczej zginęli Franciszek Żwirko i Stanisław Wigura. Katastrofa miała miejsce w okolicach Cierlicka Górnego niedaleko Cieszyna. Kilkanaście dni wcześniej Żwirko i Wigura odnieśli zwycięstwo w Międzynarodowych Zawodach Samolotów Turystycznych Challenge 1932 w Berlinie. Lecieli do Pragi na zlot lotniczy samolotem typu RWD-6.

11.09.2026

[Lotnictwo Nauka Sport](#)

Franciszek Żwirko urodził się 16 września 1895 r. w Święcianach na Litwie. Szkołę średnią ukończył w Wilnie. W czasie I wojny światowej został powołany do armii rosyjskiej i ukończył szkołę oficerską w Irkucku. Służył w piechocie, służbę w armii rosyjskiej zakończył w stopniu porucznika.

Od służby wojskowej do Aeroklubu Akademickiego

W 1917 r. wstąpił do tworzącego się korpusu polskiego gen. Józefa Dowbor-Muśnickiego w Rosji. Gdy korpus został zdemobilizowany, wstąpił do rosyjskiej „białej armii” gen. Antona Denikina, w jej szeregach walczył z bolszewikami w rosyjskiej wojnie domowej. W tym czasie ukończył kurs obserwatorów lotniczych.

We wrześniu 1921 r. Franciszek Żwirko przedostał się do Polski, i zgłosił się do tworzącego się polskiego lotnictwa wojskowego. Od lipca 1922 r. służył w 1. pułku lotniczym w Warszawie. W 1923 r. ukończył Szkołę Pilotów w Bydgoszczy, następnie w 1924 r. ukończył Wyższą Szkołę Pilotów w Grudziądzu. W 1925 r. został oddelegowany jako instruktor do Bydgoskiej Szkoły Pilotów. Równocześnie ze służbą wojskową Franciszek Żwirko zaczął brać udział w sportowych zawodach lotniczych. W 1925 r. zajął 4. miejsce w I Pomorskim Locie Okrężnym.

W 1926 r. jako jeden z pierwszych w polskim lotnictwie wojskowym zainicjował loty nocne. W 1927 r. przyszła kolej na pierwszy międzynarodowy sukces: Franciszek Żwirko lecąc z Władysławem Popielem samolotem Berguet 19 zajęli 2. miejsce w klasyfikacji ogólnej, a 1. w locie okrężnym w międzynarodowych zawodach I Lot Małej Ententy i Polski w Jugosławii. W 1929 r. Franciszek Żwirko zostaje oficerem łącznikowym przy Aeroklubie Akademickim w Warszawie. Aeroklub Akademicki tworzony był głównie przez młodych konstruktorów lotniczych, to właśnie w tym środowisku Franciszek Żwirko zaprzyjaźnia się z młodym inżynierem Stanisławem Wigurą.

„W” z „RWD”

Stanisław Wigura urodził się 9 kwietnia 1903 r. w Żytomierzu na Ukrainie. Od wczesnych lat interesował się techniką i lotnictwem. W czasie wojny polsko-bolszewickiej służył jako ochotnik w 8. pułku artylerii polowej. Po wojnie wrócił do nauki, ukończył Gimnazjum im. Jana Zamoyskiego w Warszawie, następnie studiował na Wydziale Mechanicznym Politechniki

Warszawskiej. Był jednym z założycieli Sekcji Lotniczej Koła Mechaników Studentów Politechniki Warszawskiej, gdzie spotkał swoich przyszłych współpracowników: Stanisława Rogalskiego i Jerzego Drzewieckiego.

To właśnie z nimi Stanisław Wigura stworzył słynny zespół konstruktorski RWD (nazwany od inicjałów nazwisk założycieli). Zespół swój pierwszy samolot RWD-1 zbudował w 1928 r., w kolejnych latach powstały samoloty RWD-2 oraz RWD-4.

► [Czytaj więcej na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Nauka, Sport

Artykuł